

Natuurwacht Bommelerwaard - Jaarplan 2019

In analogie met het Beleidsplan 2018-2022 is het jaarplan 2019 als volgt ingedeeld:

1. Algemene zaken m.b.t. het goed functioneren van de vereniging Natuurwacht Bommelerwaard
2. Natuureducatie
3. Landschapsbeheer
4. Natuurbescherming
5. Natuurstudie

1. Algemene zaken

1.1 Bestuur

Doel: Versterking van het bestuur tot 7 bestuursleden.

Omschrijving: Het bestuur zoekt nieuwe bestuursleden om diverse taken uit te voeren, zoals meedenken over natuurbeleid in de Bommelerwaard, aansturen van nieuwe projecten, etc.

Kosten: geen

Baten: geen

1.2 Leden

Doel: Verhoging van het ledenaantal. Ledenbetrokkenheid verhogen.

Omschrijving: Er wordt gestreefd naar een verhoging van het ledenaantal met 25 leden d.m.v. aanwezigheid op braderieën, rondsturen van nieuwsbrieven, e.d. Er wordt getracht de leden betrokken te houden/krijgen door het organiseren van activiteiten als lezingen, een cursus paddenstoelen, de 'Big Day', etc.

Kosten: geen

Baten: €4200,- aan contributie.

1.3 Financiën

Doel: Een deel van het positieve resultaat van de verkoop van het boek inzetten voor projecten met als doel 'voorlichting' en 'PR'.

Omschrijving: Dit jaar zal een deel van bovengenoemd positief resultaat besteed worden aan:

- Het schoolproject 'Vlinders in de klas';
- Een folder met informatie over de Heemtuin en Kruidentuin in Zaltbommel;

Kosten: zie voor kosten Vlinders in de klas paragraaf 5.1.

Baten: geen

1.4 PR voor de vereniging

Doel: De Natuurwacht onder de aandacht brengen bij de inwoners van de Bommelerwaard.

Omschrijving: Om de zichtbaarheid van de Natuurwacht te vergroten, wil het bestuur in 2019:

- website, Facebook en Twitter gebruiken voor voorlichting over flora en fauna van de Bommelerwaard, en het aankondigen van activiteiten van de Natuurwacht, naar zowel leden als niet-leden.

- zorgen dat er in de lokale media verslag wordt gedaan van verslagen van inventarisaties en activiteiten van de Natuurwacht.
- aanwezig zijn op diverse braderieën en jaarmarkten, waaronder de jaarlijkse braderie in Zaltbommel, en andere evenementen die in de loop van het jaar interessant blijken te zijn.
- het boek 'Bommelerwaard Natuurlijk' onder de aandacht brengen d.m.v. lezingen.
- de huidige folder van de Natuurwacht actualiseren.
- een 'Big Day' organiseren: een vogeltelwedstrijd waarin teams van 2-5 personen proberen zoveel mogelijk vogelsoorten te spotten binnen 24 uur.
- continuering van het halfjaar magazine 'Natuurlijk Bommelerwaard' en dit magazine eventueel ter inzage leggen bij diverse instanties (bijvoorbeeld wachtkamer van huisarts).

Kosten: zie voor kosten website paragraaf 1.5; €300,- voor braderieën (materialen, inschrijfkosten); €385,- voor folder NWB; €100,- voor Big Day (trofee/oorkonde, versnapering); kosten magazine: €1100,- aan drukkosten, €250,- voor nieuwe enveloppen, 450,- portokosten.

Baten: geen

1.5 Website

Doel: De website is communicatiemiddel van de NWB in de meest brede zin.

Omschrijving: De website wordt dit jaar gemoderniseerd zodat hij weer de uitstraling heeft die hoort bij de huidige tijd. Ook wordt een blog-functie toegevoegd waarmee de werkgroepen zelf hun eigen deel van de website kunnen vullen.

Contactpersoon: Arnout de Mooij

Verantwoordelijk bestuurslid: Erwin van der Speld (te benoemen bestuurslid ALV 2019)

Kosten: €350,-

Baten: geen

1.6 Jubileumjaar 2020

Doel: Een natuurfoto-expositie organiseren en uitgave van een boekje in 2020 i.v.m. het 45-jarig jubileum.

Omschrijving: In 2020 bestaat de Natuurwacht 45 jaar. Om dit te vieren en NWB onder de aandacht te brengen, wil het bestuur in 2020:

- een foto-expositie organiseren in De Poorterie in Zaltbommel. Er wordt in 2019 een oproep gedaan om maximaal 2 foto's (p.p.) in te sturen van 'natuur in de Bommelerwaard'. Maximaal 45 foto's zullen gekozen worden om te exposeren.
- een boekje met gebundelde natuurverhalen van Dirk Muller uitgeven. In het boekje zullen foto's worden afgewisseld met achtergrondverhalen over planten en dieren die in de Bommelerwaard zijn waar te nemen. Het boekje wordt chronologisch ingedeeld. Dat wil zeggen dat de hoofdstukjes worden gekoppeld aan de maanden van het jaar. Dit boekje wordt als cadeau aan de leden gegeven.

In 2019 worden hiervoor de voorbereidingen getroffen.

Contactpersoon: Cassandra van Altena (foto-expositie) en Dirk Muller (boekje)

Verantwoordelijk bestuurslid: Cassandra van Altena (foto-expositie) en Dirk Muller (boekje)

Kosten: Te maken kosten in 2020: €800,- voor de foto-expositie, €4500,- voor het boek. Deze kosten zullen worden vergoed vanuit het positieve resultaat van de verkoop van het boek 'Bommelerwaard Natuurlijk'.

Baten: geen

2. Natuureducatie

2.1 Excursies

Doel: Mensen kennis laten maken met natuur in de Bommelerwaard. Bij inwoners van het gebied kennis over en interesse wekken in de flora en fauna van de directe omgeving.

Omschrijving: Gedurende het jaar worden meerdere openbare excursies georganiseerd, met tussenpozen van ongeveer zes weken. Excursies worden gehouden in de gehele regio, inclusief Heerewaarden en Waardenburg. Eventueel worden excursies op aanvraag van externe partijen (bijvoorbeeld gemeente) georganiseerd. Hier kan een vergoeding voor gevraagd worden.

Contactpersoon: Cassandra van Altena

Verantwoordelijk bestuurslid: Cassandra van Altena

Kosten: €50,-

Baten: voor openbare excursies ontvangen we geen inkomsten, voor externe partijen kan een vergoeding gerekend worden.

2.2 Lezingen

Doel: Kennis overbrengen over natuur en landschap in het algemeen of specifiek over de Bommelerwaard. Mensen kennis laten maken met de Natuurwacht en activiteiten.

Omschrijving: Lezingen georganiseerd door de Natuurwacht kunnen gaan over diverse onderwerpen gerelateerd aan flora en fauna of aan het landschap in de Bommelerwaard. De lezing kan verzorgd worden door iemand van de Natuurwacht, of door iemand van buiten de vereniging. Ook kunnen lezingen gegeven worden op aanvraag, bijvoorbeeld over het boek 'Bommelerwaard Natuurlijk'.

Contactpersoon: Cassandra van Altena

Verantwoordelijk bestuurslid: Cassandra van Altena

Kosten: €500,-

Baten: €150,-

2.3 Onderwijs, maatschappelijke stage, en scouting

Doel: De jeugd bekend maken met de natuur en het belang daarvan in hun directe omgeving o.a. door het overbrengen van kennis en het organiseren van activiteiten voor onderwijsinstellingen in de Bommelerwaard

Omschrijving:

- De NWB biedt mogelijkheden voor maatschappelijke stages.
- In voorkomende gevallen, ondersteunen bij het maken van profielwerkstukken.
- De Werkgroep Vlinders biedt onderwijslessen aan (Vlinders in de Klas, zie 5.1)
- Leden van de scouting krijgen een 'natuurtraining' aangeboden, waarbij een insigne en een certificaat van de Natuurwacht te verdienen zijn.

Contactpersoon: Voorzitter

Verantwoordelijk bestuurslid: Harry Kolman (onderwijs), Ton van Balken en Erwin van der Speld (maatschappelijke stage), Lot Tönis (Vlinders in de Klas), Dirk Muller (scouting)

Kosten: Zie voor kosten Vlinders in de Klas paragraaf 5.1.

Baten: geen

2.4 Heemtuin en kruidentuin (educatie)

Doel: Mensen kennis laten maken met de natuur en in het bijzonder de stinzenflora in de Bommelerwaard. Bij bezoekers van beide tuinen kennis over en interesse wekken in de flora en fauna van het rivierengebied.

Omschrijving: In 2019 zal verder gewerkt worden aan een folder met informatie over de Heemtuin en Kruidentuin. Onder de omwonenden van De Kloosterwiel wordt een nieuwsbrief verspreid over de verrichtte werkzaamheden.

Ton van Balken zal een boek uitbrengen over de Weeshuishof, het gebied waar de Heemtuin en kruidentuin in liggen. De Natuurwacht (en anderen) levert een financiële bijdrage aan dit boek.

Contactpersoon: Ton van Balken / Harry Kolman

Verantwoordelijk bestuurslid: Ton van Balken

Kosten: €500,- voor de folder; deze kosten worden vergoed vanuit het positieve resultaat van de verkoop van het boek 'Bommelerwaard Natuurlijk'. €600,- voor de nieuwsbrieven (dit is inclusief de kosten voor nieuwsbrieven over de Kloosterwiel). €400,- voor het boek over de Weeshuishof.

Baten: geen.

3 Landschapsbeheer

3.1 Kloosterwiel

Doel: Beheer en onderhoud van Natuurgebied De Kloosterwiel gelegen tussen Zaltbommel en Gameren.

Omschrijving: In het beheerplan voor de Kloosterwiel staat nauwkeurig opgesomd welke activiteiten in welk deel van dit natuurgebied in 2019 dienen te worden uitgevoerd.

De werkgroep Landschapsbeheer voert deze werkzaamheden uit. In het seizoen van oktober t/m medio maart wordt om de 3 weken een werkdag georganiseerd. De werkgroep neemt ook deel aan de Gelderse natuurwerkdagen van de Stichting Landschapsbeheer Gelderland. (maart en november). De werkgroep heeft eigen gereedschap en onderhoudt dat. Er wordt voor catering voor de vrijwilligers bij de activiteiten gezorgd. Voor het onderhoud van de Kloosterwiel is een contract met de gemeente Zaltbommel afgesloten, zodat er een financiële tegemoetkoming is in de kosten.

Onder de omwonenden van De Kloosterwiel wordt een nieuwsbrief verspreid over de verrichtte werkzaamheden (zie ook paragraaf 2.4).

Er zal nog meer aandacht zijn voor de veiligheid van de 'zagers'. Drie leden van de werkgroep hebben in 2018 een kettingzaag-cursus gedaan bij Natuurmonumenten. De Natuurwacht wil zorgen voor veilige kleding.

Contactpersoon: Ton van Balken

Onderhoud gereedschap: Hans Welbie

Verantwoordelijk bestuurslid: Ton van Balken

Kosten: €1800,- algemene kosten; €250,- voor kleding; €400,- kosten kruiden Kruidentuin; €2500,- voor schapenhok; €150,- voor een bijenkast bij de heemtuin.

Baten: €1545,- (vergoeding gemeente voor beheer Kloosterwiel)

3.2 Eendenkooi Hedel

Doel: Deze kooi als cultureel erfgoed voor de Bommelerwaard te behouden.

Omschrijving: De werkgroep helpt de kooiker van de particuliere eendenkooi in Hedel met het (achterstallig) onderhoud van de kooi.

Contactpersoon: Ton van Balken

Verantwoordelijk bestuurslid: Ton van Balken

Kosten en baten: Zie paragraaf 3.1

3.3 Overige natuurgebieden Bommelerwaard

Doel: Aanpak van achterstallig onderhoud in natuurgebieden en bij kleinschalige landschapselementen in de Bommelerwaard.

Omschrijving: In Roomgat en uiterwaarden in Hedel worden werkzaamheden uitgevoerd in samenwerking met Natuurmonumenten.

Contactpersoon: Ton van Balken

Verantwoordelijk bestuurslid: Ton van Balken

Kosten en baten: Zie paragraaf 3.1

3.4 Heemtuin en kruidentuin en schapenwei (onderhoud)

Doel: Beheer en onderhoud van de heemtuin en kruidentuin in Zaltbommel. Een uniek stukje open groene ruimte in de binnenstad van Zaltbommel behouden.

Omschrijving: De werkgroep Heemtuin/Kruidentuin heeft tweemaal per maand (seizoen maart t/m september) op woensdag en zaterdag een werkochtend. De buxusplanten worden vervangen door anderen kruiden. Er komt een bijenkast bij de heemtuin.

Er komt een schapenhok voor de schapen die in het weiland aangrenzend aan de heemtuin staan.

Contactpersoon: Ton van Balken

Verantwoordelijk bestuurslid: Ton van Balken

Kosten en baten: Zie paragraaf 3.1

4 Natuurbescherming

4.1 Steenuilenwerkgroep

Doel: De werkgroep heeft als doel de steenuilen binnen de Bommelerwaard, in de meest brede zin, te ondersteunen.

Omschrijving: Om de doelstelling te verwezenlijken onderneemt de werkgroep de volgende activiteiten:

- faciliteren van Steenuilen door middel van het plaatsen, onderhouden en zo nodig vervangen van nestkasten. De kasten worden tenminste tweemaal per jaar bezocht voor broedcontrole en schoonmaak.
- onderhouden van contacten met de erf-eigenaren. O.a. door persoonlijk contact (elk erf heeft een werkgroeplid als contactpersoon) en d.m.v. een jaarlijkse nieuwsbrief.
- onderhouden van contacten met de twee gemeenten en provincie over situaties daar waar het belang van de steenuil in het geding is. (o.a. nieuwbouwprojecten, sloopprojecten). Gevraagd en ongevraagd leveren van expertise en 'hand en span' diensten verlenen bij genoemde projecten.

- voorlichting geven over de steenuil, door middel van een jaarlijkse nieuwsbrief, aan leden van de vereniging en aan schooljeugd (dit laatste is nog in ontwikkeling).

Contactpersoon: Harry Kolman

Verantwoordelijk bestuurslid: Harry Kolman

Kosten: € 200,-

Baten: Donaties erfeigenaren; verkoop kasten aan 'derden'; subsidies/bijdragen: €200,-

4.2 Torenvalkwerkgroep

Doel: De werkgroep heeft als doel de torenvalken binnen de Bommelerwaard, in de meest brede zin, te ondersteunen.

Omschrijving: Om de doelstelling te verwezenlijken onderneemt de werkgroep de volgende activiteiten:

- door middel van het plaatsen, onderhouden en zo nodig vervangen van nestkasten goede nestgelegenheid bieden aan torenvalken. De kasten worden tenminste tweemaal per jaar bezocht voor broedcontrole en schoonmaak. In 2019 worden vier kasten geplaatst
- onderhouden van contacten met de erf-eigenaren.
- onderhouden van contacten met de twee gemeenten en provincie over situaties daar waar het belang van de torenvalk in het geding is.
- voorlichting over de torenvalk door middel van nieuwsberichten in het Natuurwacht magazine.

Contactpersoon: Ton van Balken

Verantwoordelijk bestuurslid: Ton van Balken

Kosten: €250,-

Baten: geen

4.3 Salamandertrek

Doel: Het veilig laten oversteken van kamsalamanders tijdens de trek.

Omschrijving: Het betreft de trek van de kamsalamander op de dijk in het dorp Gameren.

We zullen d.m.v. een nieuwsbrief aan de bewoners en een melding in de lokale kranten hier aandacht voor vragen wanneer de trek begint. Op het moment van de salamandertrek willen we kijken of we ter plaatse salamanders kunnen opvangen en overzetten. De actie zal vooral betrekking hebben op de zeldzame kamsalamanders die in Gameren leven.

Contactpersoon: Ton van Balken

Verantwoordelijk bestuurslid: Ton van Balken

Kosten: €50,-

Baten: geen

4.4 Samenwerking met Woonlinie

Doel: contacten onderhouden met woningcorporatie Woonlinie.

Omschrijving: Woonlinie is verantwoordelijk voor veel bouwprojecten in de Bommelerwaard. De Natuurwacht ziet graag dat er rekeningen wordt gehouden met de aanwezige flora en fauna, bijvoorbeeld door het plaatsen van nestkasten. In 2019 zal de Natuurwacht meedenken over het plaatsen van 39 nestkasten voor gierzwaluwen bij de nieuw te bouwen woningen in de Aakstraat in Zaltbommel.

Contactpersoon: Cassandra van Altena

Verantwoordelijk bestuurslid: Cassandra van Altena

Kosten: geen

Baten: geen

5. Natuurstudie

5.1 Werkgroep Vlinders

Doel: De werkgroep Vlinders Bommelerwaard heeft als doel om vlinders te bekijken en te inventariseren in de Bommelerwaard.

Omschrijving: De soorten vlinders en aantallen daarvan worden geteld in De Lieskampen. Er wordt geteld volgens de methode van de Vlinderstichting en de gegevens worden ook met de Vlinderstichting gedeeld. Er worden vlinderexcursies in de Bommelerwaard georganiseerd. Desgewenst wordt daar een deskundige voor ingehuurd.

In 2019 zal er ook geteld worden in de Arkenswaard en Hedelse Bovenwaard. Op dit moment is er nog niet genoeg enthousiasme om het doel van wekelijkse tellingen te halen, maar 1 keer in de 3 weken moet zeker lukken. Het doel is wel om alle 3 de gebieden wekelijks te tellen.

In 2019 zal het project 'Vlinders in de klas' voortgezet worden op verschillende basisscholen in de Bommelerwaard.

Tegelijk met de vogelinventarisatie in Alem zullen ook de vlinders en libellen worden geïnventariseerd. Hier wordt verslag van uitgebracht in het magazine van de Natuurwacht en in de lokale media.

Contactpersoon: Lot Tönis

Verantwoordelijk bestuurslid: Lot Tönis

Kosten: €60,- voor 6 lespakketten voor het project 'Vlinders in de Klas', €20,- voor stickers op bakken; deze kosten worden vergoed vanuit het positieve resultaat van de verkoop van het boek 'Bommelerwaard Natuurlijk'.

Baten: geen

5.2 Werkgroep Planten

Doel: Creëren van een totaalbeeld van de flora in de Bommelerwaard

Omschrijving: De werkgroep planten bezoekt natuurgebieden in de Bommelerwaard en houdt bij welke soorten ze daarbij tegenkomen. Ze gebruiken daarvoor waarneming.nl. In 2019 zullen extra inventarisatieavonden georganiseerd worden.

Contactpersoon: Dirk Muller

Verantwoordelijk bestuurslid: Dirk Muller

Kosten: geen

Baten: geen

5.3 Werkgroep Vogels

Doel: Creëren van een totaalbeeld van avifauna in de Bommelerwaard

Omschrijving: De werkgroep vogels bezoekt natuurgebieden in de Bommelerwaard en houdt bij welke soorten ze daarbij tegenkomen. Ze gebruiken daarvoor waarneming.nl.

In het kader van het Jaar van de Wulp, uitgeroepen door Vogelbescherming en Sovon, zullen slaapplekken van wulpen gezocht en geteld worden.

In 2019 zal er een vogelinventarisatie worden uitgevoerd in Alem. Hier wordt verslag van uitgebracht in het magazine van de Natuurwacht en in de lokale media.

Contactpersoon: Dirk Muller (algemeen), Erwin van der Speld (Jaar van de Wulp), Ton van Balken (inventarisatie Alem).

Verantwoordelijk bestuurslid: Dirk Muller

Kosten: geen

Baten: geen

5.4 Werkgroep Bevers

Doel: De Beverwerkgroep Bommelerwaard heeft als doelen: de verspreiding van de bever monitoren, aanspreekpunt zijn voor bevermeldingen in de Bommelerwaard, en bewoners van de Bommelerwaard bekend maken met de aanwezigheid van bevers in het gebied.

Omschrijving: Naast de monitoring van bevers in de Bommelerwaard worden de volgende activiteiten uitgevoerd in 2019:

- een publieksexcursie in maart;
- twee simultaantellingen in de zomer;
- plaatsen van een wildcamera.

Contactpersoon: Cassandra van Altena

Verantwoordelijk bestuurslid: Cassandra van Altena

Kosten: €30,- voor batterijen wildcamera.

Baten: geen

5.5 Werkgroep kleine marterachtigen

Doel: De werkgroep Kleine marters Bommelerwaard heeft als doelen: de verspreiding van Wezel, Hermelijn en Bunzing monitoren, aanspreekpunt zijn voor meldingen in de Bommelerwaard, en bewoners van de Bommelerwaard bekend maken met de aanwezigheid.

Omschrijving: Naast de monitoring van kleine marters in de Bommelerwaard worden de volgende activiteiten uitgevoerd in 2019:

- betrekken/informereren leden en eigenaren potentiële gebieden
- i.s.w.m landelijke WG/Zoogdierenvereniging monitoring Bunzing

Contactpersoon: Arnout de Mooij

Verantwoordelijk bestuurslid: Harry Kolman

Kosten: € 400,- voor wildcamera en toebehoren

Baten: geen

5.6 Workshop/cursus Fotografie

Doel: De vaardigheid bij geïnteresseerde natuurliefhebbers m.b.t. het zo goed mogelijk fotograferen van landschappen en organismen (flora en fauna) te vergroten.

Omschrijving: Er zal een workshop/cursus natuurfotografie gegeven worden in samenwerking met Fotolux.

Verantwoordelijk bestuurslid: Ton van Balken

Kosten: nog niet bekend.

Baten: nog niet bekend.

5.7 Cursus paddenstoelen

Doel: De kennis bij geïnteresseerde natuurliefhebbers m.b.t. het herkennen en determineren van paddenstoelen te vergroten en vervolgens de basiskennis over paddenstoelen bij te brengen.

Omschrijving: Najaar 2019 worden drie cursusavonden georganiseerd en drie daaraan gekoppelde excursies.

Contactpersoon: Ton van Balken

Verantwoordelijk bestuurslid: Ton van Balken

Kosten: €400,-

Baten: €400,-